

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาระดับการดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอสาระสำคัญของวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป รายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1
3. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี
4. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่ได้รับการฝึกอบรมกับผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการนิเทศภายใน
5. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-10 ปี 11-20 ปี และ 20 ปีขึ้นไป

สมมติฐานของการวิจัย

1. การดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งครูและผู้บริหารแตกต่างกัน
2. การดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งครูและผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีแตกต่างกัน
3. การดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งครูและผู้บริหารที่ได้รับการอบรมกับผู้ที่ไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในแตกต่างกัน
4. การดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-10 ปี 11-20 ปี และ 20 ปีขึ้นไป แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ครูผู้สอน จำนวน 338 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 103 คน รวม 441 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2550

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา

ขอหนังสือแนะนำตัวจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ส่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อออกหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยจัดเก็บด้วยตนเองภายใน 7 วัน เมื่อครบวันที่กำหนด ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและ เปรียบเทียบระหว่างตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และการได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยการใช้ t - test เปรียบเทียบระหว่างประสบการณ์

ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูและผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับการดำเนินการนิเทศภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ความคิดเห็นของครูภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงและการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ความคิดเห็นของครูภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

2. เปรียบเทียบความแตกต่างระดับการดำเนินการนิเทศภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตามความคิดเห็นของตำแหน่งวุฒิการศึกษา การฝึกอบรมเกี่ยวกับการนิเทศภายใน และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า

ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่เคยได้รับการฝึกอบรมและไม่เคยได้รับการฝึกอบรม มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มและการพัฒนาหลักสูตร ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ 1-10 ปี ประสบการณ์ 11-20 ปี และ ประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ในรายด้านทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่ได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ครูและผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับการดำเนินการนิเทศภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ความคิดเห็นของครูภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงและการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สายช่อ ทองสุข (บทคัดย่อ : 2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เขียวภา รัตนบัลลังค์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า สำหรับภาพรวมการดำเนินการนิเทศภายใน ในแต่ละด้านผลการปฏิบัติในระดับมากตามลำดับดังนี้ ด้านโครงสร้างการทำงาน ด้านงานบุคลากร ด้านงานธุรการการเงินและพัสดุ ด้านงานกิจการนักเรียน และด้านงานวิชาการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมเกียรติ รัตนวิฑูรย์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบการนิเทศ

ภายใน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่านตามการรับรู้ของครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการนิเทศของผู้บริหาร โรงเรียนต้นแบบการนิเทศภายในตามการรับรู้ของครูผู้สอน ปรากฏผลดังนี้ ด้านความเป็นผู้นำ ครูผู้สอนรับรู้ว่าคุณบริหาร โรงเรียนมีพฤติกรรมการนิเทศในระดับ มาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัชรินทร์ แสงศัพท์ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพ การนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษามีสภาพการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชินวรรณ บุญเกียรติ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานนิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติงานที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง และที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสงค์ เทพศิริ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการนิเทศการสอนภายใน โรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา มีปัญหาการนิเทศการสอนใน โรงเรียนทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุเทพ เทพบุญศรี (2539 : 106-108) ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานนิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า 1) ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็น โดยส่วนรวมและรายองค์ประกอบอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนองค์ประกอบการประชุมอยู่ใน ระดับมาก

สาเหตุที่สำคัญที่การดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ทักษะความคิดเห็นของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับงานการนิเทศภายในสถานศึกษา ที่ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบแล้ว นับว่าเป็น งานที่มีกระบวนการที่ซับซ้อน เพราะผู้บริหารจะต้องทำงานร่วมกับครูผู้สอน จำเป็นต้องมีโครงการ นิเทศภายในอย่างถูกต้อง เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารร่วมมือกับครูผู้สอนศึกษาสภาพ ปัญหาความต้องการของโรงเรียน พร้อมกำหนด โครงการปฏิบัติ โดยจัดทำโครงการต่างๆ ขึ้นมา สนับสนุนแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โครงการนิเทศภายใน จะบรรลุตามจุดมุ่งหมาย ได้ก็เนื่องจากการจัดกิจกรรมนิเทศที่เหมาะสมกับโครงการนั้นๆ การจัดกิจกรรมนิเทศต้องคำนึง องค์ประกอบหลายองค์ประกอบดังกล่าว วิไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ได้กล่าวไว้ว่า (2538 : 67-68) จุดมุ่งหมายของกิจกรรม การจัดกิจกรรมนิเทศต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายที่ต้องการ การก่อให้เกิด ประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมต้องก่อให้เกิดความสนใจ ให้โอกาสผู้ร่วมกิจกรรม ได้มีการแลกเปลี่ยน ความคิด การมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และการมีความรู้ลึกประทับใจ ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ทั้ง 3 ดังที่กล่าวข้างต้น ต้องสัมพันธ์กันทั้งจุดมุ่งหมายขนาดของกลุ่ม บุคลากรที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 22) ได้กล่าวถึงการจัดทำโครงการ แผนงานของกรนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีรายละเอียดสำคัญที่ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศต้อง ปฏิบัติ และวางแผนร่วมกันในปัจจุบัน การกำหนด และจัดทำโครงการเพื่อสนองนโยบายและความ ต้องการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด อำเภอ และกิ่งอำเภอจะต้องพิจารณา และตัดสินใจ ปฏิบัติตามลำดับความสำคัญของงาน พร้อมทั้งเขียนไว้เป็นแนวทางปฏิบัติที่เหมือนกัน

เมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักในการที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้เกิด การพัฒนาขึ้น และในปัจจุบันผู้นำทางการศึกษาต้องมีความรอบรู้และมีความสามารถทุกด้าน ที่เน้นหนักในด้านวิชาการ ที่สำคัญที่สุดหากผู้บริหารมีความตระหนักและให้ความสำคัญ ในการดำเนินการนิเทศ สามารถทำให้บุคลากรครุข้อมมีความตระหนักและปฏิบัติตามเช่นเดียวกัน นั้นหมายถึงว่า สถานศึกษามีการพัฒนาขึ้นหากผู้บริหารและครุมีความร่วมมือที่จะพัฒนา สถานศึกษา ซึ่ง สงัด อุทรานันท์ (2529 : 38-40) กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนจะประสบ ผลสำเร็จและบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ ขึ้นอยู่ที่การให้ความสนใจเอาใจใส่ของ ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นสำคัญ ส่วนทัศนคติความคิดเห็นของครุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็น เพราะว่าการนิเทศภายในเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในวงการการศึกษาของไทย ในด้านความคิดเห็นของครุ ซึ่งมีหน้าที่ในการสอนมุ่งเป้าหมายที่จะพัฒนาในด้านวิชาการ ส่วนการตรวจสอบคุณภาพจะใช้ คำแนะนำปรับปรุงแทนไม่มีการนิเทศจากภายนอก กองแผนงานกรมสามัญศึกษาได้กล่าวไว้ว่า การจัดการนิเทศงานบริหารภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ครู-อาจารย์ใน โรงเรียนไม่เข้าใจ ความหมาย วัตถุประสงค์ของการนิเทศ โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ เกี่ยวกับวิธีดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนขาดบุคลากรที่รับผิดชอบ โดยตรงเกี่ยวกับ งานนิเทศและครู-อาจารย์ไม่ยอมรับเทคนิควิธี แนวความคิด เทคโนโลยีเพื่อนำมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนไม่ศรัทธาต่อตัวผู้นิเทศภายในโรงเรียน และการที่คนเรา ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางนั้นอาจเป็นเพราะว่าเมื่อคนเรายู่กับการปฏิบัติหน้าที่ใดนานๆ จะเคยชินกับการปฏิบัติหน้าที่นั้น ซึ่งการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ตามความคิดเห็นของครุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ได้มีนโยบายที่จะพัฒนาผู้บริหารและครุให้มีความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้เกิดความตระหนักในการดำเนินการนิเทศภายใน เพื่อให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ ในด้านการบริหารการเรียนการสอน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อนักเรียน และผู้ที่รับบริการ กิจกรรมที่สามารถ

ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเรื่องกรณีพิเศษ ได้แก่ การอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการระหว่างผู้บริหาร และครูผู้สอน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการดำเนินการพิเศษภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตามความคิดเห็นของตำแหน่ง วุฒิกการศึกษา การฝึกอบรมเกี่ยวกับการพิเศษภายใน และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า

2.1 ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพิเศษภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า การดำเนินการพิเศษภายในตามความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งครูและผู้บริหารแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วชิรินทร์ แสงศัพท์ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพ การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูมีความคิดเห็น ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุเทพ เทพบุญศรี (2539 : 106-108) ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานพิเศษภายในของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานพิเศษภายใน ของผู้บริหาร โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูพบว่ามีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สายช่อ ทองสุข (บทคัดย่อ : 2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินการพิเศษภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบ การดำเนินการพิเศษภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มและด้านการพัฒนาหลักสูตร แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การเสริมสร้าง ประสบการณ์ทางวิชาชีพ การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ไม่แตกต่างกัน

ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเนื่องมาจากการที่ผู้บริหาร โรงเรียนและครูอาจารย์มีบทบาท อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบต่างกัน ทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกันไปด้วยและการที่ครูมีความ คิดเห็นต่างกับผู้บริหาร ในส่วนของครูคิดว่าผู้บริหาร ไม่ได้ดำเนินการพิเศษอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ส่วนความคิดของผู้บริหารคิดว่าตัวผู้บริหารเองได้ทำอย่างเต็มที่แล้ว ดังที่แนวคิดของ วิจิตร ศรีสะอ้าน (2533 : 45) ที่ว่าการปฏิบัติงานตามตำแหน่งและบทบาทหน้าที่ต่างกัน ทำให้คนมีความคิดเห็น ต่างกันได้ สอดคล้องกับ สว่าง เรื่องจิระอุไร (2530 : 112) ว่าผู้บริหารมุ่งภารกิจด้านนโยบาย

ส่วนครูมุ่งนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ จึงทำให้เกิดช่องว่างระหว่างการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจตรงกันได้ จึงทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูอาจารย์แตกต่างกัน จึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานนิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียน ถ้าผู้บริหาร โรงเรียนหาทางส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติงานนิเทศภายในของโรงเรียนไม่ควรให้เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหาร โรงเรียนหรือผู้นำการนิเทศภายในเพียงฝ่ายเดียว ทั้งนี้เพื่อสร้างขวัญกำลังใจการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เป้าหมายที่วางไว้ และควรส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนด้วยกันและครูอาจารย์ เพื่อจะได้รูปแบบการดำเนินงานที่ดีในแนวเดียวกัน ส่งเสริมขวัญกำลังใจให้เกิดความร่วมมือมากยิ่งขึ้นซึ่งจะส่งผลให้งานอื่นๆ บรรลุตามวัตถุประสงค์ไปด้วย ดังที่ ชีรวุฒิ ประทุมทรัพย์และคนอื่นๆ (2533 : 10-11) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในเป็นการร่วมมือกัน โดยใช้ความรู้ความสามารถของครูและผู้นิเทศภายในโรงเรียนเพื่อปรับปรุง และนอกจากจะพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพแล้วจะลดปัญหาด้านต่างๆ ให้หมดไป การดำเนินงานอื่นๆ ก็จะบรรลุตามเป้าหมายไปด้วย

2.2 ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า การดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งครูและผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของชำนาญ ยิ่งวัฒนา (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะ ของผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสงค์ เทพศิริ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีปัญหาการนิเทศภายในด้านกระบวนการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สายช่อ ทองสุข (บทคัดย่อ : 2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลานสกาจังหวัด

นครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างผู้ที่มิวุฒิปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ที่ผลการวิจัยเป็นอย่างนี้อาจจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีความแตกต่างกันทางด้านวุฒิการศึกษา มีโอกาสได้ศึกษาหาความรู้จากสื่อประเภทต่างๆ ที่มีมากมายในสมัยปัจจุบัน เช่น จากหนังสือ วารสาร สื่ออินเทอร์เน็ต ที่ส่งไปยังโรงเรียนโดยตรงทำให้ผู้บริหารสามารถปรับปรุงพัฒนาระบบการนิเทศภายในของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารโรงเรียนที่จะดึงศักยภาพในตัวครูผู้สอนมาใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

2.3 ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่เคยได้รับการฝึกอบรมและไม่เคยได้รับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มและการพัฒนาหลักสูตรไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า การดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งครูและผู้บริหารที่ได้รับการอบรมกับผู้ที่ไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สายช่อ ทองสุข (บทคัดย่อ : 2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมกับผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และด้านการพัฒนาหลักสูตรไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ มองเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ส่วนผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมอาจจะขาดทักษะและความเชื่อมั่นในตนเองทางด้านการนิเทศภายใน คงจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งถ้าผู้บริหารโรงเรียนจะได้จัดประชุมชี้แจงให้ผู้ที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ ความเข้าใจทักษะ และเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้วยการเน้นทักษะ

กระบวนการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องรวมทั้งจัดทำจัดหาสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการดำเนินการนิเทศ ตลอดจนกำกับติดตามผลและประเมินผลเป็นระยะ ก็จะทำให้การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประสบผลสำเร็จ

2.4 ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ 1-10 ปี ประสบการณ์ 11-20 ปี และประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ในรายด้านทุกด้านมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า การดำเนินการนิเทศภายใน ตามความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-10 ปี 11-20 ปี และ 20 ปีขึ้นไป แตกต่างกันไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สายช่อ ทองสุข (บทคัดย่อ : 2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างผู้ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 1-10 ปี 11-20 ปี กับ 20 ปีขึ้นไป ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์มากกว่า ได้เห็นขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงานนิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียนตั้งแต่เริ่ม โครงการนิเทศภายใน ร่วมกับผู้บริหารโรงเรียน ย่อมเห็นสภาพการปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนละเอียดลึกซึ้งกว่าครู อาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า คนที่มีประสบการณ์สั่งสมมาก่อนย่อมมีวิธีการทำงานมีความรู้ ดึกว่า และตรงกันข้ามกับผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า มักจะขาดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน นิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียนต่างกัน สอดคล้องกับ กันยา สุวรรณแสง (2532 : 81) กล่าวว่า คนที่มีสิ่งแวดล้อม หน้าที่ ประสบการณ์ต่างกัน ย่อมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับปานกลางในด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ และด้านการวิจัยเชิง

ปฏิบัติการในชั้นเรียน จากผลการวิจัยที่ได้ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา เกี่ยวกับ เรื่องการนิเทศภายใน โรงเรียนแก่ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ควรจัดประชุมสัมมนาเรื่อง กระบวนการดำเนินการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาผู้บริหารและครูให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะ เกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้ ครูผู้สอนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ตามไปด้วย สอดคล้องกับ สัจด์ อุทรานันท์ (2529 : 200) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็น กระบวนการทำงานของผู้บริหารโรงเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการทำงานของครูและบุคลากร ภายในโรงเรียนเพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ควรจัดให้มีการนิเทศภายใน โรงเรียนในรูปแบบของการนิเทศเป็นกลุ่มให้มากขึ้นแต่ละระดับ เพราะจะช่วยให้ประหยัด ทรัพยากรในการนิเทศและทำให้ผู้รับการนิเทศได้รับการนิเทศตรงกัน เข้าใจตรงกัน อันจะเป็น ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการบริหารแบบมีส่วนร่วมและควรกระตุ้นให้ครู มีความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการนิเทศภายใน ทั้งต้องส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของครูในกิจกรรมการนิเทศให้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 51) กล่าวไว้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียน คือ การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ ในการปฏิบัติงาน ตามภารกิจหลัก คือ การสอน โดยให้ความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ควรสนับสนุนงบประมาณ สื่อ เครื่องมือ ที่มีมาตรฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน และควรดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตามผลการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนให้เป็นไปตามรูปแบบ ขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยควรที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการนิเทศของผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

2. การวิจัยควรที่จะศึกษากระบวนการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหารและ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

3. ควรที่จะศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

4. ควรที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของ คณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

